

Kázání pro Opatovice a Sázavku 20.6.2021

Vstupní slovo: ž 71,4n

1. píseň: 1

1. čtení: 1Kr 16,29-34

2. píseň: 433

2. čtení: 17,1-6

3. píseň: 189

ohlášky

- akce „bašta pro všechny“ dnes v Čáslavi
- výročí 400 let od popravy 27 českých „pánů“ 21.6.2021
- táborák pro děti (a rodiče) 2.7. od 17 hodin na faře
- vodácký pobyt 25.-31.7.

4. píseň: 699

Poslání: Mk 10,42b-45

Požehnání: A pokoj Boží převyšující každé lidské pomyšlení budiž se všemi námi. Amen.

5. píseň: 426

Milí bratři a milé sestry,

máme před sebou první příběh slavného proroka Elijáše.

V Bibli se obvykle dočteme docela hodně o původu významných postav.

Někdy i několik generací nazpět. Ale Eliáš se na scéně objevuje tak nečekaně, až se někteří vykladači domnívali, že snad spadl z nebe.

Připojte k tomu jeho zázračné činy, a naprosto grandiózní odchod z tohoto světa v ohnivém voze, a je na legendární postavu zaděláno.

Ani pak nepřekvapí, že podle židů se má právě Eliáš vrátit na konci času, aby ohlásil příchod mesiáše.

Ovšem za života si Eliáš moc slávy neužil. Žil v dost složité době a dost složité zemi.

Izrael, Boží lid, měl sice tehdy své království, svou zemi i zákony, ale vzdaloval se Pána Boha. - Věřu byly chvíle, kdy se moc nechoval jako lid Boží.

Zvláště mezi mocnáři se nedodržovaly už ani Boží zákony. Rozmáhalo se bezpráví, zlodějina, chudoba, krutost, nikdo se nezastával chudáků... Došlo to až tak daleko, že se království rozpadlo a začala občanská

válka. A jak to tak bývá, tak se v části říše chopil vlády jeden z generálů. Vykladači se přou, jestli vůbec patřil k Božímu lidu. Ne, že by na národnosti tak záleželo, ale nový král měl pramálo chuti řídit se zákony Boha Izraele. A jeho syn, úspěšný a mocný král Achab zrovna tak. V zemi se rozmáhal kult jiných božstev, především Baala.

Jistě bychom mohli říct: „No a co. U nás máme taky různá náboženství.“ A ještě bychom se mohli rozčilovat, jak byli dřív lidé netolerantní. - A je to pravda! Středověké upalování jinověrců a nucené křty – to je mi úplně cizí a odporné. Pokud spolu nějak vycházíme, tak ať si každý věříme, čemu chce.

Jenomže za Achaba šlo také o to, co vyznává král a jeho dvůr a jaké zákony na základě této víry prosazuje.

Právě ve sporu Baal versus Hospodin se ozývá dávné téma všech politiků, a zvláště králů a diktátorů. Totiž spor o to, kdo bude na takovém „vrcholku potravinového řetězce“. - Mocnáři se nechtějí dělit o moc. A proto se jim nelíbilo, že by i nad nimi mělo ještě něco vládnout. I pro ně platit nějaká pravidla. A tak se s oblibou přikláněli k náboženstvím, kt. jim do vládnutí moc nekecala. Případně přímo tvrdila, že král z Boží vůle si může dělat, co chce.

I křesťanství tím bylo značně pokřiveno!

V Božím lidu měl však i král podléhat Božím zákonům a když ho Boží posel přišel zpucovat, tak milý král musel sklapnout patky a poslouchat jako malý nezbedný kluk.

Je asi celkem pochopitelné, že tohle se vladařům nelíbilo. Pokoušeli se Boží zákony ohnout v svůj prospěch anebo prostě nahradit zákony jiných božstev. Třeba kultem Baala za králem Achaba. Anebo odmítáním jakéhokoli boha za komunistů.

V takových dobách mocnáři mohl říkat pravdu a kritiku aniž by přišel o hlavu snad jen dvorní šašek. A toho stejně ignorovali.

K jakým zvěrstvům to vede, když se člověk postaví na roveň Bohu, víme z dvacátého století víc než dobře.

A tehdy to nebylo jiné. Duchovní úpadek Izraele za krále Achaba ukazuje například obnovení Jericha. Nejen, že toto město bývalo sídlem Božích nepřátel a bylo proketo s tím, že nemá být nikdy obnoveno. Ale především vrchní stavitel nyní do základů města obětoval dvě své

vlastní děti. Snad aby kletbu zlomil a zajistil magickou ochranu.

S lidem, kt. se takhle chová, se zemí, kde se dějí takové věci, Pán Bůh nechce nic mít. Odnímá od nich svou ochranou ruku. A přichází extrémní sucho. Několik let ani kapka deště. - Umíme si to vůbec představit?

Na blízkém východě s tím mají své zkušenosti. Umějí šetřit vodou atd. Ale když nezaprší opravdu dlouho, začne jít do tuhého i tam. Studny i potoky vyschnou, pole vyprahnou a přijde hlad.

V Jordánsku je dodnes krásně zachované pouštní město Petra. Záviselo na dešťové vodě. A když dlouho nepršelo, museli ho obyvatelé opustit. Bez vody se žít prostě nedá.

My nevíme, jak se za Achaba sucho dotklo prostých obyvatel Izraele. Možná to Pán Bůh nějak zařídil. Má své způsoby.

Víme však, že Achabova svévole a neschopnost přijmout kritiku, měly zkázonosné následky pro celou zemi. I pro nevinné!

Nám to připomíná, jaké mohou být následky našich činů. Když se chováme zle nebo hloupě, neohrožujeme jenom sebe, ale také lidi kolem nás, i úplně cizí, kt. jsou v tom naprosto nevině. - Například při řízení v opilosti.

A takový politik nebo král má na zodpovědnost celou zemi. A jeho špatné činy a špatná rozhodnutí tak mohou ublížit milionům.

Sucho na Izrael ovšem nepřišlo úplně nečekaně. - to by nemělo valný smysl.

Zde právě přichází ke slovu prorok. On má být tím „královským šaškem“, kt. králi řekne do očí, jak to je a co přijde. - Ne proto, že by si liboval v ostrých slovech, ale aby dal naději a šanci na nápravu.

„Toto se stane...“ říká prorok. A myslí se tím: „Pokud nenapравíte své cesty.“

Je to nevědná funkce, prtže, jak jsem řekl, králové na to nejsou zvědaví. Ale musí se to říct a doufat. Třeba se král nakonec chytne za nos. Anebo ho lid svrhne.

Zkrátka - všechny biblické rány doufají v nápravu asi tak, jako rodič, když dá dítěti ultimátum – doufá, že trest nebude muset přijít.

Elijáš se tedy vydává k Achabovi i když se dá očekávat jak to dopadne. - Musí jasně zaznít, že sucho nastalo kvůli Achabovým činům.

Být Božím prorokem však neznamená být nezranitelný. Minimálně u Ježíše jsme viděli, že jde skutečně o život. Takže i Elijáš se vzápětí musí dát na útěk.

Achab totiž, než by napravoval sebe, raději zkusí proroka chytit, donutit k odvolání, případně mu useknout hlavu. Předpokládá, že tím sucho přestane.

Takhle to ale nefunguje. Boží prorok sám nemá žádnou moc. Jen vyřizuje Boží vůli. - Takže Elijáš by se mohl třeba rozkrájet, ale sucho odvolat nemůže. Na druhou stranu - ani jeho poprava by Boží záměr nepřekazila.

Pán Bůh člověka vlastně nepotřebuje. Ale jeho postoj k nám hezky ukazuje to, že Elijáše neodhodí ho jako zbytný a snadno nahraditelný nástroj. Najde mu úkryt v poušti u malého potůčku, a tak jako kdysi lid na poušti, i Elijáše obstarává pokrmem.

Celý Elijášův příběh nás vyzývá k odvaze, abychom se postavili svévoli mocných, a abychom trvali na dodržování alespoň těch základních Boží zákonů - Nekrást, nelhat, nepodvádět atd.

I za cenu vlastního ohrožení.

Některé církve se v této prorocké roli přímo vyžívají - Občas mi chodí dost šílené maily, kde proklínají kde koho za kde co.

My však nejsme Elijáš a nemáme žádnou novou zvěst od Boha pro svět, ani nemůžeme hrozit Božím trestem. A hlavně si musíme dávat pozor, abychom nezaměňovali vůli Boží a svou vlastní. To se nám lidem totiž stává často.

Ale to ještě není důvod mlčet, když se děje nepravost.

Pane Bože, děkujeme, že se o nás staráš, i když tě nic nenutí. A prosíme: nauč nás dobře rozlišovat, co chceme my a co chceš ty. Prosíme dej nám pokoru a moudrost, abychom si nehráli na Boha a zároveň odvahu, abychom se dokázali postavit svévoli a nespravedlnosti. Amen.